

**PETŐ ANDRÁS VERSEK
(RECENZIÓ)**

A recenzió szerzője:

Oravecz Adrienn
Eszterházy Károly Egyetem (Magyarország)

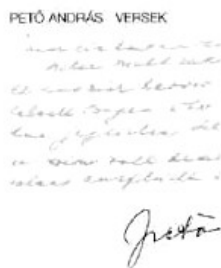
Első szerző e-mail címe:
ora_adri@msn.com

Lektorok:

Dr. Estefánné dr. Varga Magdolna
Eszterházy Károly Egyetem
(Magyarország)

Dr. Kállay G. Katalin
Károli Gáspár Református Egyetem
(Magyarország)

Oravecz Adrienn (2018): Pető András versek (recenzió). *Különleges Bánásmód*, IV. évf. 2018/3. szám, 111–113. DOI 10.18458/KB.2018.3.111

A recenzió alapjául szolgáló mű bibliográfiája:

Pető András (2017): *Pető András Versek*. Pető András Főiskola, Budapest. ISBN 978-963- 87821-7-5

Kulcsszavak: konduktív pedagógia, Dr. Pető András, versek,

Diszciplina: gyógypedagógia, irodalomtudomány

Jelen kötet a hazai gyógypedagógiai történet egyik kiemelkedő alakját, Dr. Pető Andrást, a konduktív nevelési rendszer megteremtőjét mutatja be, egy új eddig kevésbé ismert oldaláról. A kötetben Pető András mint az irodalomtudományban is jártas polihisztor poéta elevenedik meg. Mielőtt ismertetném a verselésben és rímfaragásban is kimagaslót alkotó költői oldalát, röviden bemutatnám szakmai múltját és annak legjelentősebb állomásait. „A Pető-módszer azért különleges, mert fokról-fokra szó szerint megtanítja felállni azt az embert, akiről mások úgy vélik, nem képes rá. Ez a módszer egy kulcsot ad a mozgássérült emberek kezébe és megtanítja, hogyan élhetnek fogyatékosságuk ellenére normális életet.” (Oravecz, 2016, 339.o.) Már igen korán a pályamű elején megmutatkozik sokrétű és szerteágazó érdeklődése az orvos és egyéb társtudományok területén. Az orvoslás tudományát Bécsben sajátította el, ahol különféle szakterületeken próbálta ki magát medikusi éve alatt. A bécsi időszakból két jelentős állomást fontos kiemelni, amelyek megalapozták későbbi konduktív komplex programjának alapjait. Az egyik az 1922-es esztendő, amit a Semmeringi gyógyintézetben töltött, ahol behatóan tanulmányozta a különféle mozgásterápiákat. A másik fontos 1928-1929-ig tartó időszak a Volkssanatorium Mauer volt. Ennek az intézetnek orvosigazgatója, ahol különböző gyógymódok egyesítésével foglalkozott: torna, fizioterápia, diéta, aktív életrend kialakítása a betegek számára, amelybe színházlátogatások és egyéb sport tevékenységek is beletartoztak. A fizioterápia iránt igen élénk érdeklődést mutatott, már a kezdetektől a Bécsben töltött évek alatt, főleg az a nyolc év, amelyet a Fizioterápia Intézet

munkatársaként töltött el nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy 1938-as hazatérte után a legkorszerűbb módszerekkel és eljárásokkal segítse központi idegrendszeri sérült páciensei gyógyulását és rehabilitációját. 1945-től egészen haláláig a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tanszékvezető tanára volt. Ez biztosította a keretet a módszerei megalapozásához.

A kötet aktualitását halálának 50. évfordulója adja. A kötet előszavában Feketéné dr. Szabó Éva a Semmelweis Egyetem Pető András Karának megbízott dékánhelyetese és a Konduktív Pedagógiai Központ megbízott igazgatója Pán Imre szavaival kezdi meg az emlékezés folyamatát és nyitja meg az ünnepi kiadványt. A vékony kötet húsz darab verset tartalmaz, amelyek egy-két versszakból állnak csupán. A versek eredetileg német nyelven íródtak, különlegességük, hogy a magyar fordítás mellett helyett kaptak az eredeti kéziratos változatok is, így a kedves olvasó láthatja, figyelemmel kísérheti Pető javítgatásait, ahogyan csiszolgatta és alakíttatta őket. A kötetben található verseknek nincs címük és mind 1958-ban, 1959-ben íródtak. A költemények rendezési elvét a napra pontos keletkezési dátum szolgáltatja.

Témájukat tekintve változatosak, találhatók a szerelemmel és a testi gyönyörökkel foglalkozók, például 1958. XII. 21-i keltezésű:

*„Amikor alszol ott fekszel látszólag mindenkitől elkülönülten.
És teljesen elszigetelten.
És mégis valamennyi és minden egyes emberhez hozzá vagy kötve.
A felső szférák szenvedés tompította visszhangja.
Egy a számtalan ránc közül a Föld arcán, ami alvás közben álmra sarkall.
A beteljesülés óhaja és a szerelmi vágy az hajt ébren is.
Nem térsz ki az elől, ami közvetlenül kegyetlen és gyötrelmesen kínos.
Túl sok gyönyörűség vár titokban.
Csak állj készen.” (Pető, 2017, 25.o.)*

Vannak lét értelmező sorai, mint az 1958 VIII. 27-én keletkezett:

*„Amikor megmozdul a Gonosz és ájultan védekezik a Jó,
amikor készülődik a vihar és az özönvíz mindent felkavar.
Amikor meginognak az erősek és elhalványul az ég.
Tekinteted felemler minket. És kezted oltalmaz.” (Pető, 2017, 9.o.)*

Találunk a költemények között önvallomás jellegűeket a magányról és a küzdelmekről, mint 1958. VIII. 22-én keletkezett darab:

*„Hiányoztok nekem ti akik elvándoroltatok.
A távolba költöztetek.
A holtak birodalmába enyésztek.
Nem érzem testetek leheletét.
Nem látom arcjátékokotokat és tekinteteket.
Kérdezek és nem feleltek.
Szomorú vagyok nem vigasztaltok.
Jókedvű vagyok nem gyújtotok velem lámpást.
Messze vagytok felfoghatatlanul messze.
Találkozunk-e még valaha?
Felismerjük-e majd egymást, ha találkozunk?
Életem nehéz és könnyű, mint bárkié.
Életem szomorú és vidám, mint bárkié.
Végzem a dolgom és nincsenek vágyaim.” (Pető, 2017, 17.o.)*

Ez a kötet azért kedves a szívemnek, mert úgy érzem, hogy a verseket olvasva megelevenedett előttem alakja. Ha lehetne időutazást tenni a múltba és találkozni egy elhunyt személlyel, én legszívesebben Pető Andrással ülnék le beszélgetni. Nagyon érdekes volt megtapasztalni személyiségének érzéki oldalát, de legalább ilyen élvezetes volt olvasni a Világgal, Élettel és Halállal kapcsolatos eszmefutatásait. A költemények rövidek, de igen intenzív kép és szövegalkotás jellemzi őket. A mondanivaló sűrített és mélyenszántó gondolatokban gazdag, valósággal magával sodort olvasás közben. A költői munkáságában szintén jól tetten érhető a komplexitásra való törekvés, amely orvosi és gyógypedagógiai tevékenységének egyik legfontosabb jellemvonása volt.

Ezt a kötetet jó szívvel ajánlom minden irodalomkedvelő gyógypedagógusnak. Az élet értelméről töprengő és még önmagukat kereső filozofikus lelkületű fiataloknak. Bárkinek, aki szeretne egy képzeletbeli időutazást tenni a „Varázslatos Pető” világában és megismerni szellemének eddig feltáratlan kincseit.

Irodalom

Oravecz, A.(2016). Bepillantás a Pető Intézet életébe In Deák A. Kollega Tarsoly I.(Szerk.), *Tanulmányok a konduktív pedagógia köréből A Hári Mária-pályázat gyűjteményéből* pp.335-347. Budapest, Pető András Főiskola.

Pető, A.(2017). *Pető András Verseik*. Budapest: Pető András Főiskola.